

การศึกษาบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ของนักเรียนพยาบาลกองทัพบก วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก โดยใช้แบบทดสอบรอร์ชาค

A Study of Desirable Personality of Army Nursing Studens in the Royal Thai Army Nursing College Using the Rorschach Ink Blot Test

ปิยอร วจนะทินัทธ* ภัฏญา ธัญมณฑา** จิรฉัตร ถิ่นโพธิ์โรจน์*** วรณรัตน์ ศรีกัน****

unfiled

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบุคลิกภาพที่พึงประสงค์และวิเคราะห์ผลการทดสอบบุคลิกภาพของนักเรียนพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ระหว่างกลุ่มนักเรียนพยาบาลที่มีคะแนนบุคลิกภาพสูงกับกลุ่มนักเรียนพยาบาลที่มีคะแนนบุคลิกภาพต่ำโดยใช้แบบทดสอบรอร์ชาค กลุ่มประชากร คือ นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2552 ภาคการศึกษาที่ 3 จำนวน 90 คน ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพความเป็นพยาบาลของ สุธิทธิพันธ์ พิมพ์พงศ์ (2540) ฉบับ ๑ ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงพัฒนาแบบสอบถาม และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.71 หลังจากนั้นผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนพยาบาลที่มีคะแนนบุคลิกภาพสูง จำนวน 30 คน และกลุ่มนักเรียนพยาบาลที่มีคะแนนบุคลิกภาพต่ำ จำนวน 30 คน เพื่อทำแบบทดสอบรอร์ชาค ผู้วิจัยรวบรวมผลการวิจัย และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ ได้แก่ จำนวน ร้อยละ

ผลการวิจัย พบว่า

1. นักเรียนพยาบาล อายุ 20-24 ปี ให้คำตอบรอร์ชาคเฉลี่ย 19 คำตอบ และให้คำตอบที่คนส่วนใหญ่ตอบ (Popularity) เฉลี่ย 4 คำตอบ

2. จำแนกตามการให้คะแนน (Scoring)

2.1 ด้าน Location กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มให้คำตอบ W มากที่สุด สูงกว่าเกณฑ์ปกติ สำหรับคำตอบ D และ d กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มให้คำตอบต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ และสำหรับคำตอบ Dd และ S อยู่ในเกณฑ์ปกติ

2.2 ด้าน Determinants เมื่อเปรียบเทียบไฮโดแกรมกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มให้คำตอบ F มากที่สุด การให้คำตอบใกล้เคียงกับคนปกติ เมื่อแยกตามรายด้าน พบว่า ด้าน Movement และด้าน Colour กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มให้คำตอบ FM และ FC มากที่สุด และด้าน Shading กลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนบุคลิกภาพสูงให้คำตอบ Fc มากที่สุด และกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนบุคลิกภาพต่ำให้คำตอบ FK มากที่สุด

2.3 ด้าน Contents กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มให้คำตอบ A มากที่สุด รองลงมาคือ คำตอบ H และ Obj ตามลำดับ

2.4 ด้าน Popular response กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มให้คำตอบ Card V มากที่สุด รองลงมาคือให้คำตอบ Card I และ Card II ตามลำดับ

เมื่อวิเคราะห์ผลการทดสอบรอร์ชาคของนักเรียนพยาบาลที่มีคะแนนบุคลิกภาพสูงกับนักเรียนพยาบาลที่มีคะแนนบุคลิกภาพต่ำ พบว่า นักเรียนพยาบาลมีบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ สามารถเผชิญปัญหา และแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม สามารถมองปัญหาแบบเชื่อมโยง ภาพรวม มีความคิดเชิงนามธรรมมากกว่ารูปธรรม สามารถใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหาและการปรับตัว มีเหตุผล มีความรับผิดชอบ ความภูมิใจ สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานทางสังคมได้ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีมนุษยสัมพันธ์ บุคลิกภาพโดยภาพรวมสอดคล้องกับคนไทยปกติ อย่างไรก็ตามพบคำตอบที่แสดงถึงลักษณะบุคลิกภาพที่ไม่สมวัย เกือบกต ขาดความกระตือรือร้น แรงผลักดันภายในค่อนข้างมาก อาจทำให้เกิดความขัดแย้ง หรือการต่อต้าน นักเรียนพยาบาลที่มีคะแนนบุคลิกภาพสูงมีแนวโน้มในการใช้วิธีทางเมือง หรือหนีปัญหา สำหรับนักเรียนพยาบาลที่มีคะแนนบุคลิกภาพต่ำมีแนวโน้มเครียด และวิตกกังวลได้ง่าย

คำสำคัญ: บุคลิกภาพที่พึงประสงค์ แบบทดสอบรอร์ชาค นักเรียนพยาบาลกองทัพบก

*ปิยอร วจนะทินัทธ นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาคลินิกและชุมชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง

**ภัฏญา ธัญมณฑา นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

***จิรฉัตร ถิ่นโพธิ์โรจน์ อาจารย์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า

****วรณรัตน์ ศรีกัน อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

Abstract

In this thesis, the researcher is concerned with what desirable personality traits should be evinced by nursing students at the Royal Thai Army Nursing College. In this connection, the researcher distinguishes between those nursing students giving evidence of having desirable personality traits and those who do not. The researcher was able to make this distinction on the basis of having administered the Rorschach ink blot test to the subjects of investigation and thence comparing their scores. The subjects investigated were 90 third-year nursing students studying in the third semester of the Bachelor of Nursing Science program in the academic year 2009. Accordingly, the researcher administered Suthirat Pimpong's nursing personality test, Series B as further developed by the researcher to the subjects. The researcher evaluated the reliability of the personality test's questionnaire with the result that the alpha coefficient was determined to be equal to 0.71. Having administered the personality test, the researcher determined which subjects had high and which had low scores on the personality test. Thence, the researcher administered the Rorschach ink blot test to both groups. Subsequently, the data collected were analyzed using the technique of percentage.

Findings are as follows:

1. Of the nursing students—all of whom were between the ages of twenty and twenty-four—the mean response was 19 answers to Rorschach queries. The most frequent response, however, was a mean of four responses to Rorschach queries.

2. Categories of scoring

2.1 Location: At the highest level, both subject groups gave answer W. This level, however, was higher than the criteria showing what responses are normal. For D and d answers, both groups gave answers lower than the criteria indicating what responses are normal. On the other hand, answers Dd, S were in the range of normal scores.

2.2 Determinants: In psychogram testing, the most frequent response for both groups was answer F. This answer was more or less within the range of normal responses. When considered in each aspect, it was found that the most frequent response to the aspects of movement and color yielded the answers of FM and FC. In the aspect of shading, the group with high personality scores most frequently gave the answer Fc. But the group with low personality score most frequently gave the answer FK.

2.3 Contents: Both groups most frequently gave the answer A. Next, in descending order, were the answers H and Obj, respectively.

2.4 Popular response: Both groups most frequently gave the answer Card V. Next, in descending order, were the answers Card I and Card III, respectively.

In analyzing the results of the Rorschach ink blot test, those nursing students evincing high personality scores evincing desirable traits were able to face problems and appropriately solve them. They had concrete ideas rather than abstract ones. They could use their intelligence to solve problems and make adjustments. They were rational, flexible, maintained emotional balance, and comported themselves in accordance with social standards. They evinced moral and ethical characteristics in dealing with human relations. Overall, the expression of their personality seemed normal in Thai society. Nonetheless, the researcher found the answers concomitantly revealed immaturity, depression, lack of enthusiasm and lessened internal drive. This state of affairs may lead to future conflict or resistance. Finally, those nursing students examined who had high personality scores have a coping tendency to avoid or evade problems. On the other hand, those nursing students examined who had low personality scores have a tendency to fall easily into emotional states indicative of stress and anxiety.

Keywords: Desirable personality, Rorschach Ink Blot Test, Army nursing students.

ระบบนิเวศและความสำคัญของปัญหา

พยาบาลวิชาชีพในปัจจุบัน จึงต้องทำหน้าที่อย่างหนักในด้านการให้บริการเพื่อรองรับจำนวนผู้รับบริการที่เพิ่มมากขึ้น มีหลายหลายช่วงวัย อายุ ค่านิยม ความเชื่อ และอื่นๆ รวมทั้งต้องทำหน้าที่คัดกรองประสานงาน และทำงานร่วมกับบุคลากรต่างๆ ในลักษณะแบบสหสาขาวิชาชีพ เพื่อให้บริการด้านสุขภาพอย่างครอบคลุมในทุกมิติของความเป็นมนุษย์ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ซึ่งได้ให้ความหมายคำว่าสุขภาพ หมายถึง ภาวะของมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางกาย ทางจิต ทางปัญญา และทางสังคม เชื่อมโยงกันเป็นองค์รวมอย่างสมดุล มีผลกับแนวคิดการพยาบาลแบบองค์รวม (Holistic nursing) คือภาวะสมดุล ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ สติปัญญา รวมทั้งจิตวิญญาณ¹ ดังนั้นบทบาทของพยาบาลจึงต้องให้บริการอย่างเป็นองค์รวมครอบคลุมในทุกมิติของความเป็นมนุษย์ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันให้กับผู้รับบริการทุกคน

บุคลิกภาพที่พึงประสงค์ จึงเป็นเป้าหมายที่สำคัญอันหนึ่งของกระบวนการผลิตบัณฑิตทางการพยาบาล เพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะทางการพยาบาลที่พึงประสงค์ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถทางการพยาบาลและมีบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ในด้านการตัดสินใจ การแก้ปัญหา การเป็นผู้นำ และการมีความรับผิดชอบ ดังนั้น เภสัชและ อดทนสูงต่อการเผชิญกับความเจ็บป่วยและทุกข์ทรมานของผู้รับบริการ มีเมตตา กรุณา มีความพร้อมทั้งด้านความรู้ และความสามารถในการให้บริการรักษาพยาบาลได้ตามมาตรฐานวิชาชีพพยาบาล อย่างไรก็ตามคุณภาพทางการพยาบาล ก็จะเกิดขึ้นมิได้ขึ้นอยู่กับกระบวนการผลิตแต่เพียงอย่างเดียว ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยนำเข้า คือการคัดเลือกบุคคลเข้ามาเป็นนักเรียนพยาบาล ซึ่งได้จากการวัดทั้งด้านความรู้ความสามารถ ด้านสติปัญญา คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ โดยประเมินจากคะแนนสอบที่นำมาใช้กลางในการวัดความรู้ทางสติปัญญา ร่วมกับ วิธีการสังเกต ชักถาม ขณะสอบสัมภาษณ์ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าบุคลิกภาพก็เป็นส่วนหนึ่งในการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นนักเรียนพยาบาล และอาจส่งผลก่อให้เกิดความสำเร็จในการเรียนวิชาชีพพยาบาล และสามารถทำงานเป็นพยาบาลที่ดีต่อไปในอนาคตได้²

การศึกษานักศึกษาที่พึงประสงค์ของพยาบาลที่ผ่านมา ใช้แบบทดสอบที่มีโครงสร้างแน่นอน แต่ยังไม่มีการศึกษาถึงบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ของนักเรียนพยาบาลโดยใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยาที่มีโครงสร้างไม่แน่นอน จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษานักศึกษาที่พึงประสงค์ของนักเรียนพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกโดยใช้ผลการทดสอบบุคลิกภาพ ในลักษณะบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ในด้านต่างๆ ของ

นักเรียนพยาบาล เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการคัดเลือกนักเรียนพยาบาล และสร้างแนวทางในการพัฒนานักศึกษาของนักศึกษาพยาบาลให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพพยาบาล สามารถจบการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต และเป็นพยาบาลที่ดีมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมเอื้อต่อการปฏิบัติงานพยาบาลทั้งในโรงพยาบาลและในชุมชน สามารถให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้รับบริการ ทำให้ผู้รับบริการมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเต็มศักยภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษานักศึกษาที่พึงประสงค์ของนักเรียนพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ
2. เพื่อวิเคราะห์ผลการทดสอบบุคลิกภาพของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพตามลักษณะบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ระหว่างนักเรียนพยาบาลที่มีคะแนนบุคลิกภาพสูงกับนักเรียนพยาบาลที่มีคะแนนบุคลิกภาพต่ำ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive study) โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เป็นนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2552 ภาคการศึกษาที่ 3 จำนวนทั้งหมด 90 คน ทำแบบทดสอบบุคลิกภาพ ความเป็นพยาบาล ของ สุทธิรัตน์ พิมพ์พงศ์³ ฉบับ ข. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามพัฒนาปรับปรุงและให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา(Content Validity) และมีค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบัค(Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .71 เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม หลังจากนั้นกลุ่มตัวอย่างจะได้รับการทดสอบบุคลิกภาพโดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ ซึ่งแบ่งการให้คะแนนตาม Klopfer⁴ และผู้วิจัยได้ทำการหาความถูกต้องของการให้คะแนน (Scoring) โดยให้นักจิตวิทยาคลินิกจำนวน 3 ท่านซึ่งทำงานเกี่ยวข้องกับแบบทดสอบบุคลิกภาพมากกว่า 10 ปี ตรวจสอบความตรง (Consistency) และความสอดคล้อง (Concurrence) ของการให้คะแนน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ ได้แก่ จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐาน และตามลักษณะคำตอบบุคลิกภาพ

ผลการวิจัย

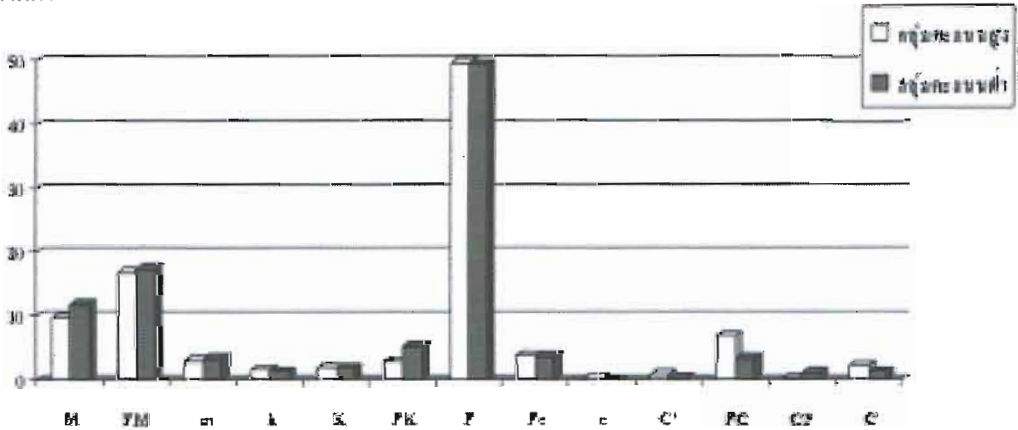

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลจำแนกตามเพศ อายุของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	จำนวน (60 คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	3	5
หญิง	57	95
อายุ (ปี)		
20	4	6.7
21	41	68.3
22	13	21.7
23	1	1.7
24	1	1.7

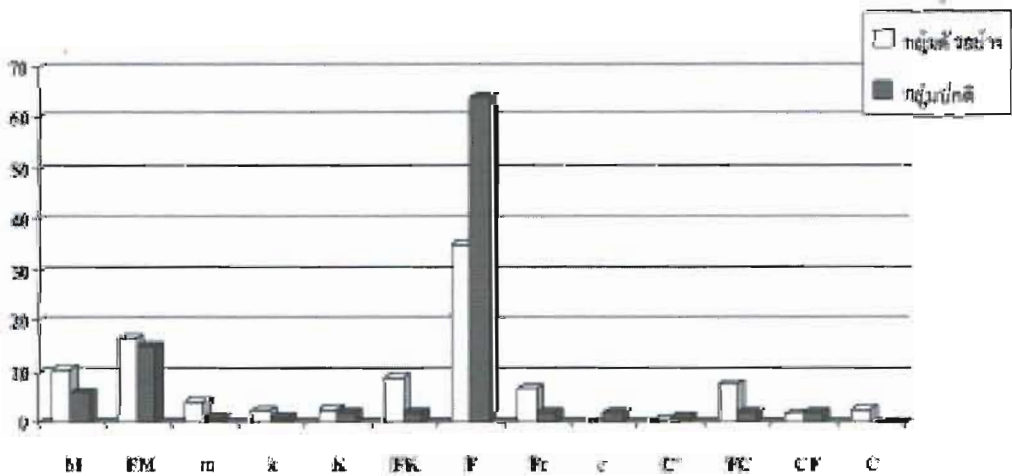
จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้หญิงมากที่สุด จำนวน 57 ราย คิดเป็นร้อยละ 95 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 21 ปี จำนวน 41 ราย คิดเป็นร้อยละ 68.3

ภาพ 1 แผนภูมิเปรียบเทียบร้อยละ Psychogram เปรียบเทียบระหว่างนักเรียนพยาบาลที่มีคะแนนบุคลิกภาพสูงกับนักเรียนพยาบาลที่มีคะแนนบุคลิกภาพต่ำ

จากภาพ 1 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนพยาบาลที่มีคะแนนบุคลิกภาพสูงกับนักเรียนพยาบาลที่มีคะแนนบุคลิกภาพต่ำ พบว่า ทั้งสองกลุ่มให้คำตอบ F มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.45 และ 49.28 รองลงมาทั้งสองกลุ่มให้คำตอบ FM คิดเป็นร้อยละ 16.79 และ 17.39 ตามลำดับ

ภาพ 2 แผนภูมิเปรียบเทียบร้อยละ Psychogram ระหว่างกลุ่มตัวอย่างกับกลุ่มปกติที่พบบ่อยในคนไทย (สมทรง และคณะ, 2515, หน้า 50)

จากภาพ 2 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างกับกลุ่มปกติ พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้คำตอบ F มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.27 ให้คำตอบ FM รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 16.51 และ M คิดเป็นร้อยละ 10.47 ตามลำดับ และให้คำตอบ c น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.08

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลเทียบเคียงกับการศึกษาวิจัยของ สมทรง สุวรรณเลิศ และคณะ⁵ ที่ได้ศึกษาการทดสอบบอร์ราซในคนไทย และการศึกษาของแบบทดสอบบอร์ราซในวัยรุ่นของ ปราณี ขาญณรงค์⁶ เนื่องจากยังไม่พบว่ามีผู้ศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพของพยาบาลมาก่อน

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนพยาบาลมีอายุอยู่ในช่วง 20-24 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยรุ่นตอนปลายและยังเข้าสู่ผู้ใหญ่ตอนต้นส่วนใหญ่นั้นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 จำนวน 88 คน ซึ่งได้ผ่านการคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนพยาบาล โดยการใช้คะแนนสอบกลาง จึงถือได้ว่าระดับความรู้ปัญญามีแตกต่างกัน การทดสอบสุขภาพจิต การตรวจร่างกาย และการสอบสัมภาษณ์ ได้ประเมินลักษณะบุคลิกภาพซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุตินาถ สุพรรณิภา⁷ ศึกษาการสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นพยาบาล พบว่า ลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นพยาบาลประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านความรู้พื้นฐาน ด้านความสนใจ และด้านบุคลิกภาพ และพบว่าบุคลิกภาพเป็นองค์ประกอบที่สำคัญซึ่งมีต่อการประสบความสำเร็จในการเป็นพยาบาลวิชาชีพ

จากคำตอบบอร์ราซ Location ของนักเรียนพยาบาลพบว่า ให้คำตอบ W มากที่สุดไม่สอดคล้องกับการศึกษาของสมทรง สุวรรณเลิศ และคณะ⁵ อย่างไรก็ตามพบว่าคุณภาพของคำตอบดี และมีการให้คำตอบ Location ที่หลากหลาย แสดงให้เห็นว่านักเรียนพยาบาลมีการเผชิญปัญหา และการปรับตัวโดยพิจารณาถึงหลายๆ โดยภาพรวม มีความคิดนามธรรม มีความยืดหยุ่น และสามารถใช้วิธีการแก้ปัญหาในการเผชิญปัญหาได้เหมาะสม สามารถเผชิญปัญหาและปรับตัวกับสถานการณ์และบุคคลอื่นๆ ได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ สุดใจ ผาแก้วมณี² พบว่า นักเรียนพยาบาลสี่เหล่าทัพมีประสบการณ์เรียนรู้ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เข้าใจและรู้จักบทบาทของตนเองทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้เร็วและควบคุมอารมณ์ได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ พรทิพย์ นิลทวีทรัพย์⁸ พบว่า พยาบาลมีลักษณะบุคลิกภาพ 6 ด้าน ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง การกล้าเผชิญ การเข้าสังคม การเข้าใจตนเอง รู้จักผู้อื่น มีโนธรรม และการควบคุมอารมณ์ นอกจากนี้เนื่องจากผลการจัดเรียนการสอนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตเน้นฝึกปฏิบัติเป็นศูนย์กลางทำให้นักเรียนสามารถมองแบบเชื่อมโยงภาพทฤษฎีและปฏิบัติได้ ใช้สติปัญญาสูง มีมโนธรรม มีไหวพริบ และกล้าเข้าสังคม ต้องใช้ความคิดทั้งนามธรรมและรูปธรรม ทำให้

มีการเตรียมการวางแผนการพยาบาลล่วงหน้า ก่อนให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วย ต้องให้บริการกับผู้ป่วยที่มีปัญหาทางสุขภาพหลากหลาย และที่มีความต้องการในการดูแลแตกต่างกัน ทำให้นักเรียนพยาบาลต้องสามารถเชื่อมโยงภาคทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับภาคปฏิบัติได้ตรงกับความต้องการของผู้รับบริการแต่ละบุคคล

นอกจากนี้นักเรียนพยาบาลต้องอยู่หอพักประจำที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกจัดไว้ ซึ่งมีกฎ ระเบียบ ข้อปฏิบัติ ระเบียบวินัยทางทหารซึ่งอาจมีผลทำให้นักเรียนพยาบาลต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ทำให้เกิดการเรียนรู้และปรับตัวให้เป็นไปตามกรอบที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามนักเรียนพยาบาลอาจใช้วิธีการเดิมๆในการแก้ปัญหา และมีความพยายามที่จะปรับตัวและแก้ปัญหา จึงเป็นการคิด วางแผนแต่ปฏิบัติน้อย ทำให้ความเป็นไปได้หรือการประสบความสำเร็จน้อย^{4, 9} สอดคล้องกับการศึกษาของจากรวรรณ สงวนทรัพย์ พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีลักษณะบุคลิกภาพเบี่ยงเบนเล็กน้อยในด้านความสุขุมมีสติ จริจิงและการขบถลงมือปฏิบัติมากกว่าการใช้จินตนาการ และการคิด การวางแผน มีความต้องการสูงแต่ไม่ได้ทำตามที่วางแผนไว้ อาจทำให้เกิดการเก็บกดไว้ไม่แสดงออก อาจแสดงลักษณะดื้อเงียบ ไม่ได้แย้งแต่ไม่ปฏิบัติตาม และเมื่อใดที่ความสามารถในการควบคุมลดลงอาจมีแนวโน้มของการแสดงปฏิกิริยาที่รุนแรงได้⁹ ดังนั้นการมีระบบรุ่นพี่รุ่นน้องที่คอยให้ความช่วยเหลือดูแล ทำให้สนับสนุนการปรับตัวของนักเรียนพยาบาลได้มากขึ้น และระบบอาวุโส ทำให้เรียนรู้การยอมรับนับถือเคารพผู้ที่อาวุโสกว่า โอนอ่อนผ่อนตามผู้อื่น สุภาพ และเกรงใจผู้ที่อาวุโสกว่า แต่อาจใช้ลักษณะเดิมๆ ในการปรับตัว ซึ่งอาจทำให้ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ทำให้เกิดความเครียดหรือวิตกกังวลตามมาได้

จากคำตอบบอร์ราซด้าน Determinants พบว่าให้คำตอบ F มากที่สุด รองลงมาคือ FM, M, FK, FC, และ Fc ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่านักเรียนพยาบาลสามารถควบคุมอารมณ์ และแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับการศึกษาของสุดใจ ผาแก้วมณี² ศึกษาเกณฑ์ปกติของบุคลิกภาพของนักเรียนพยาบาลสี่เหล่าทัพ กรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนพยาบาลสี่เหล่าทัพมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล จะมีอารมณ์มั่นคง จิตใจมั่นคงแน่นอน ควบคุมตนเองได้ และสอดคล้องกับการศึกษาของศรันยา โมลิตะมงคล และคณะ¹⁰ พบว่า พยาบาลมีบุคลิกภาพในการควบคุมอารมณ์ตนเอง มีความมั่นคงทางอารมณ์ อยู่ในระดับสูงและคำตอบด้าน Content พบว่านักเรียนพยาบาลกลุ่มที่มีคะแนนบุคลิกภาพต่ำให้คำตอบ Arc ค่อนข้างมาก แสดงถึงการมีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็น Superego จิตใจ ทำให้สามารถควบคุม id ของตนเองได้ ทำให้มีการแสดงออกอย่างเหมาะสม

อย่างไรก็ตามพบว่า นอกจากนี้พบว่าคำตอบบอร์ราซด้าน Content ให้คำตอบ A มากที่สุด และให้ตอบ FM มากที่สุดในส่วนของ Movement เมื่อพิจารณาคำตอบ พบว่าให้คำตอบสัตว์เช่น

แมลง ผีเสื้อ เป็นต้น ลักษณะของการเคลื่อนไหว จะเป็นแบบ Posture เป็นส่วนใหญ่ แสดงให้เห็นว่านักเรียนพยาบาลอาจมีพฤติกรรมไม่สมวัย ความสนใจค่อนข้างแคบ มีการคิด วางแผน แต่ไม่ได้ทำ ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จ จึงอาจขาดความกระตือรือร้น และทำให้เกิดความเครียด ความวิตกกังวลตามมาได้ โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนพยาบาลที่มีคะแนนบุคลิกภาพต่ำ พบว่าให้คำตอบ FK ในด้าน Shading มากที่สุด อาจเกิดจากความมั่นใจ การมองปัญหาไม่ชัดเจน มีการคิดก่อนล่วงหน้า ทำให้เกิดความเครียด และวิตกกังวลได้ 5 และในกลุ่มนักเรียนพยาบาลที่มีคะแนนบุคลิกภาพสูงให้คำตอบ Fc ในด้าน Shading มากที่สุด อาจเนื่องมาจากนักเรียนพยาบาลยังมีความเป็นเด็กภูมิภาวะไม่สมวัยทำให้ต้องการความรักความอบอุ่น แต่สามารถควบคุมได้^{4,9}

นอกจากนี้ พบว่า นักเรียนพยาบาลให้คำตอบ m ค่อนข้างมาก และในคำตอบ Content นักเรียนพยาบาลให้คำตอบ Fire ค่อนข้างมาก ซึ่งแสดงถึงการมีความตึงเครียด หรือความขัดแย้งเกิดขึ้น และการมีแรงผลักดันภายในค่อนข้างมาก เมื่อมีสิ่งกระตุ้น อาจทำให้ไม่สามารถควบคุมได้ ทำให้มีผลต่อความเข้มแข็งภายในจิตใจ⁵ อย่างไรก็ตามเนื่องจากระบบการเรียนการสอนของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก¹¹ ได้ทำการสอนทั้งในด้านการพยาบาลและด้านทหาร มีระบบอาวุโส และการทำตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา และมีการฝึกระเบียบวินัย และแบบธรรมเนียมทางทหาร ทำให้นักเรียนพยาบาลต้องปฏิบัติตามอาจทำให้เกิดความขัดแย้งภายในได้ แต่ต้องปฏิบัติตามเนื่องจากเป็นกฎ ระเบียบที่วางไว้ นอกจากนี้ ประกอบกับ วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ต้องให้บริการกับผู้รับบริการให้ด้านการส่งเสริม ป้องกัน รักษา และฟื้นฟู พยาบาลต้องมีความรู้ ทักษะ และศิลปะในการให้การพยาบาล การให้คำแนะนำ ดังนั้นเมื่อนักเรียนพยาบาลต้องขึ้นฝึกปฏิบัติงานจะต้องมีความรู้ความสามารถให้การพยาบาลได้อย่างถูกต้องได้มาตรฐานโดยมีอาจารย์นิเทศเป็นผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด จากเหตุผลดังกล่าวอาจทำให้นักเรียนพยาบาลเกิดแรงผลักดันภายในค่อนข้างมาก บางครั้งไม่สามารถทำตามความต้องการของตนเองได้ และต้องสามารถแสดงออกทางอารมณ์และพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสมเมื่ออยู่กับบุคคลภายนอก ทำให้ต้องเก็บกดไว้ภายใน และอาจทำให้เกิดความเครียด ความวิตกกังวลตามมาได้ ทำให้เมื่อพบกับสถานการณ์ต่างๆ หรือปัญหา อาจใช้วิธีการเลี่ยงปัญหา ถอยห่าง หรือหนีออกจากปัญหา จากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างให้คำตอบ N และ PI ในส่วน Content ค่อนข้างมาก สอดคล้องกับการศึกษาของลอนครี วงศ์ชัย¹² พบว่า วิธีการปรับแก้ที่นักศึกษาใช้บ่อย คือ การแสวงหาการเกื้อหนุนทางสังคม การวางแผนการแก้ปัญหา และการแสดงความรับผิดชอบต่อปัญหา สอดคล้องกับการศึกษาของรุ่งทิพย์ โพธิ์ชุ่ม¹³ พบว่า วิธีการเผชิญความเครียดที่นักศึกษาพยาบาลใช้บ่อย คือ การแก้ไข้ปัญหา การแสวงหาแหล่งสนับสนุนทางสังคม และการเบี่ยงเบนความสนใจและสอดคล้องกับการ

ศึกษาของ ปิยอร วจนะทินภัทรและคณะ¹⁴ พบว่า วิธีการเผชิญความเครียดที่นักเรียนพยาบาลกองทัพบกใช้บ่อยคือ การแก้ไข้ปัญหา และการแสวงหาแหล่งสนับสนุนทางสังคม และพบว่าระดับความเครียดมีความสัมพันธ์กับวิธีการเผชิญความเครียดในรูปแบบการแก้ไข้ปัญหา การหลีกเลี่ยง การต่อต้าน และการผ่อนคลายความเครียด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับการศึกษาของ ศรีณยา ไชยิตะมงคลและคณะ¹⁰ พบว่า พยาบาลมีบุคลิกลักษณะส่วนการพึ่งพาตนเอง และการผ่อนคลายอยู่ในระดับต่ำ

การให้คำตอบ Popular Response นักเรียนพยาบาลได้ให้คำตอบเหมือนคนส่วนใหญ่ สามารถปฏิบัติและยึดถือมาตรฐานทางสังคมได้ และให้ความสนใจต่อการสร้างสัมพันธ์ภาพต่อบุคคลอื่น⁵ จำนวนของการให้คำตอบ Popular Response เป็นไปตามเกณฑ์ของคนปกติแสดงให้เห็นว่านักเรียนพยาบาลมีความคิดไม่แตกต่างจากคนส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยพบว่านักเรียนพยาบาลให้คำตอบทุก Card ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับ คลอฟเฟอร์ และเดวิดสัน 4 ซึ่งพบว่า กลุ่มตัวอย่างจะไม่ให้ Popular Response ใน Card IV, VII, และ IX

สรุปได้ว่า นักเรียนพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ สามารถเผชิญปัญหาและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม สามารถมองปัญหาแบบเชื่อมโยงมีความคิดที่รู้รูปธรรมและนามธรรม มีความสามารถด้านสติปัญญาค่อนข้างสูงในการแก้ปัญหาและการปรับตัว สามารถคิดอย่างมีเหตุผล มองปัญหาแบบภาพรวม มีความยืดหยุ่นพอควร สามารถควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ ความคิด ความรู้สึกได้เหมาะสม มีความสามารถในการปฏิบัติตามมาตรฐานทางสังคมได้ มีคุณธรรมจริยธรรมภายในจิตใจ และให้ความสำคัญต่อการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล บุคลิกภาพโดยภาพรวมสอดคล้องกับคนไทยปกติ และสอดคล้องกับลักษณะบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ของพยาบาล อย่างไรก็ตามพบว่า นักเรียนพยาบาลอาจมีลักษณะภูมิภาวะไม่สมวัย เก็บกด ขาดการกระตือรือร้น มีความขัดแย้งภายในค่อนข้างมาก อาจทำให้เกิดการต่อต้านแบบดื้อเงียบ นักเรียนพยาบาลที่มีคะแนนบุคลิกภาพสูงมีแนวโน้มในการใช้วิธีการเลี่ยง หรือหนีปัญหา สำหรับนักเรียนพยาบาลที่มีคะแนนบุคลิกภาพต่ำอาจมีแนวโน้มการเกิดความเครียด และวิตกกังวลได้ง่าย

ข้อเสนอแนะ:

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. นักจิตวิทยาคลินิก สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการเปรียบเทียบการศึกษานักบุคลิกภาพของกลุ่มคนปกติได้
2. การคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นนักเรียนพยาบาล ควรนำแบบทดสอบบุคลิกภาพใช้ในการคัดเลือกบุคคลที่สมัครเข้าเป็นนักเรียนพยาบาลร่วมกับการสัมภาษณ์ และการทำแบบทดสอบอื่นๆ เช่น

WMP, SCT, HTP เป็นต้น เพื่อประเมินลักษณะบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ ความพร้อมของบุคคลนั้นๆ ก่อนเข้ามาเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

3. ทำให้เข้าใจบุคลิกภาพของนักเรียนพยาบาลกองทัพบก และทำให้เกิดแนวทางการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนพยาบาลให้มีลักษณะที่พึงประสงค์

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษานักศึกษาบุคลิกภาพที่พึงประสงค์โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพที่ได้รับความนิยมได้ รับรางวัลดีเด่นทางการพยาบาลเพื่อค้นหาลักษณะบุคลิกภาพที่พึงประสงค์

2. ศึกษารเปรียบเทียบลักษณะบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ระหว่างนักเรียนพยาบาลสี่เหล่าทัพ นักเรียนพยาบาลที่สังกัด

กระทรวงสาธารณสุข และสกอ.

3. ศึกษานักศึกษาบุคลิกภาพของนักศึกษาในกลุ่มวิชาชีพสุขภาพกลุ่มอื่นๆ เช่น แพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร เป็นต้นซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่มีลักษณะเฉพาะอย่างชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้าง และส่งเสริมให้เกิดบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ และนำไปสู่การพัฒนาบุคลิกภาพ วุฒิภาวะได้อย่างเหมาะสมกับการทำงานในวิชาชีพนั้นๆ ในอนาคต

4. ศึกษาศักยภาพความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพที่พึงประสงค์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือทัศนคติต่อวิชาชีพ

5. ศึกษาแนวทางการจัดทำโปรแกรมในการพัฒนาบุคลิกภาพที่พึงประสงค์โดยเป็นการศึกษาเปรียบเทียบผลการทดสอบก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม

เอกสารอ้างอิง

1. พูลศรี พัฒนพงษ์. ธรรมชาติมนุษย์. เอกสารประกอบการเรียน, วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก. 2550.
2. สุดใจ นวแก้วมณี. การศึกษาเกณฑ์ปกติของบุคลิกภาพของนักเรียนพยาบาลสี่เหล่าทัพ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2542.
3. สุทธิวัฒน์ พิมพ์พงศ์. การพัฒนาแบบทดสอบบุคลิกภาพความเป็นพยาบาล. ปรินญาการศึกษาชุมชนบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2540.
4. Klopfer, B., & Davidson, H. H. The Rorschach technique an introductory manual. NY: Harcourt, Brace & World. 1962.
5. เสาวรส สุวรรณเลิศ. คำตอบของแบบทดสอบรอร์ชัคในคนไทยปกติ. วารสารจิตวิทยาคลินิก, 2515; 3(3): 7-32.
6. ปัทมา ชานนรงค์. คำตอบของแบบทดสอบรอร์ชัคในวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล. 2531.
7. พุฒิก สุนทรวีภาค. การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นพยาบาล. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2549.
8. พงษ์ภักดิ์ เขียวโพธิ์. การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของพยาบาลสภาวิชาชีพไทยตามแนวทฤษฎีบุคลิกภาพของแคทเทิล. วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2542.
9. Klopfer, B., Ainsworth, Mary.D., Klopfer, Walter G., Holt, & Robert, R. . Development in the Rorschach technique, volume 1 technique and theory. NY: Harcourt, Brace & World, Inc. 1954.
10. ศรีธนา โมลิตะมงคล, วารินทร์ ถาน้อย, และนพพร ว่องสิริมาศ. การศึกษานักศึกษาบุคลิกภาพความเป็นพยาบาลและพฤติกรรมจริยธรรมของผู้นำเรื่งการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. วารสารพยาบาลศาสตร์, 2546; 21(1): 44-55.
11. วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก. หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก. ค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2553, จาก <http://www.rtanc.ac.th/rtanc/node/11>.
12. เสาวศรี วงศ์ชัย. ความเครียดและวิถีการปรับแก้ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ปรินญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2542.
13. รุ่งทิพย์ โพธิ์ขุ่ม. ต้นเหตุความเครียด ระดับความเครียด และวิถีการเผชิญความเครียดในนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยานิพนธ์ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาคลินิก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. 2544.
14. อธิสร วะนะทินภัทร และคณะ. ความเครียด วิธีการเผชิญความเครียด และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก. วารสารพยาบาลทหารบก, 2552; 10 (1): 24-31.